

Statistikk over barnevernsklienter

Mechthild Opperud, mechthild.opperud@broadpark.no

18.11.2013

Dette notat inneholder offisiell statistikk over antall barnevernsklienter og utbredelse av tiltak 2008-2012, nye barn og grunner for å sette i gang tiltak 2008-2012, antall akuttvedtak 2009-2011, det samme for barn med innvandrerbakgrunn 2004 og 2009, og hvordan det gikk i 2005 med voksne som hadde barneverntiltak mellom 1993 til 1999.

1. Antall og utbredelse av tiltak 2008-2012

Tallene i dette kapittel er fra Statistisk Sentralbyrå [1], med egne beregninger.

Tabell 1: Antall barn 0-17 år med tiltak i løpet av året, etter tiltakstype og år

	2008	2009	2010	2011	2012
Alle barn	1 103 481	1 109 156	1 114 374	1 118 225	1 122 897
Alle barn med tiltak	39 585	41 632	44 137	45 768	46 419
- Hjelpetiltak	32 470	34 459	36 719	38 018	38 131
- Omsorgstiltak	7 115	7 173	7 418	7 750	8 288

Hjelpetiltak kan være rådgivning, økonomisk støtte til aktiviteter og barnepass der det anses for nyttig, avlastning og foreldrekurs. Det regnes også som hjelpetiltak når foreldrene frivillig plasserer barnet på en institusjon, f.eks. ved rusmisbruk. Omsorgstiltak er ufrivillige plasseringstiltak, nemlig tiltak etter barnevernloven §4-12. Barn som har hatt både et hjelpe- og et omsorgstiltak samme år, blir telt kun hos omsorgstiltakene i denne tabellen.

Aldersgruppen 0-17 år ble valgt fordi omsorgstiltak gis kun til barn i alderen 0-17 år. Etter fylte 18 år (frem til 22 år) kan det bare gis hjelpetiltak, og da kun til dem som har vært under barnevernet før.

Utbredelsen av de forskjellige tiltakstypene i befolkningen kan avleses fra neste tabell, som ble beregnet fra Tabell 1.

Tabell 2: Barn per 1000 med tiltak i løpet av året, etter tiltakstype og år.

	2008	2009	2010	2011	2012
Alle barn med tiltak	35,9	37,5	39,6	40,9	41,3
- Hjelpetiltak	29,4	31,1	33,0	34,0	34,0
- Omsorgstiltak	6,4	6,5	6,7	6,9	7,4

Drøyt 4% av alle barn i alderen 0-17 år har fått et tiltak av barnevernet i 2012. Denne andelen har økt siden 2008. 82% av barnevernsklientene i 2012 fikk kun hjelpetiltak. Hjelpetiltakene økte i utbredelse inntil nå, men har begynt å flate ut, mens omsorgstiltakene bare har økt. Man kan altså ikke si at økt mengde hjelpetiltak har erstattet omsorgstiltakene.

I neste tabell har jeg trukket ut de frivillige plasseringstiltakene fra hjelpetiltakene. Det lot seg bare gjøre for antall barn med tiltak **slutten av året**. Disse tallene er litt lavere enn de for barn med tiltak i **løpet av året**, spesielt hos de kortvarige hjelpetiltakene.

Tabell 3: Tiltak slutten av året, per 1000 barn 0-17 år

	2008	2009	2010	2011	2012
Alle tiltak	28,4	29,5	30,4	30,5	30,6
- Hjelpetiltak i hjemmet	20,1	20,9	21,2	21,1	20,8
- Hjelpetiltak utenfor hjemmet	2,5	2,6	2,9	2,9	2,9
- Omsorgstiltak	5,8	6,0	6,3	6,5	7,0

Hjelpetiltak utenfor hjemmet ble beregnet som summen av tiltak i "senter for foreldre og barn" til og med "andre behandlingsinstitusjoner", minus barn med omsorgstiltak slutten av året, i aldersgruppen 0-17 år. Siden et barn bare kan bo ett sted slutten av året, er antall omplasserte barn lik antall tiltak slutten av året.

Hvis man summerer de siste to linjene, ser man at nesten 1 prosent av alle barn i Norge bodde utenfor hjemmet slutten av 2012. Tendensen er stigende.

2. Barn med nye omsorgstiltak og akuttvedtak

Tabell 4: Barn med nye omsorgstiltak, nye barn med omsorgstiltak og hjelpetiltak, akuttvedtak, 0-17 år.

	2008	2009	2010	2011	2012
Barn med nye omsorgstiltak	1 471	1 375	1 441	1 474	1 679
Nye barn med omsorgstiltak	483	438	491	417	499
Nye barn med hjelpetiltak	10 978	11 948	12 740	13 278	13 084
Akuttvedtak	814	844	988		

Tallet på barn med nye omsorgstiltak, altså barn som ufrivillig ble tatt fra sine foreldre i løpet av ett år, står ikke direkte i SSBs tallmateriale. Men det lar seg beregne ut fra antall omsorgstiltak for barn 0-17 år i løpet av ett år, minus antall barn 0-16 år med omsorgstiltak i slutten av foregående år. Tallene som dannet basis for beregningene står i Tabell 5.

SSB rapporterer derimot antall nye barn med omsorgs- og hjelpetiltak i løpet av et år. "Nye barn" er definert som barn som var ukjent for barnevernet året før. "Nye barn med omsorgstiltak" er altså barn med omsorgstiltak som ikke hadde noe tiltak året før. Disse omfatter spebarn, akuttvedtak uten forangående hjelpetiltak, men også barn med et kortvarig hjelpetiltak samme år. Det omfatter ikke barn som har fått et hjelpetiltak året før, og det er de fleste som man ser av forskjellen mellom rad 1 og 2 i Tabell 4.

Antall akuttvedtak er hentet fra en rapport [2] skrevet for regjeringen i 2012. Antall akuttvedtak omfatter ikke spebarn som ble hentet rett fra fødeklubben.

Antall akuttvedtak er sterkt stigende i årene 2008 til 2010. Differansen mellom antall akuttvedtak og antall nye barn med omsorgstiltak kan kanskje forklares med at en rekke barn med akuttvedtak fikk et hjelpetiltak året før, og dermed ikke er "nye". Hvis det er sant, tyder det på at en rekke akuttvedtak ikke var akutte.

Hvis man sammenligner akuttvedtakene med antall barn med nye omsorgstiltak, ser man at over halvparten av de nye omsorgstiltakene i løpet av et år er tatt på basis av et akuttvedtak, nærmere sagt, 55,3%, 61,4%, 68,6% i årene 2008 til 2010.

Tabell 5: Grunnlaget for beregningen av "barn med nye omsorgstiltak".

	2008	2009	2010	2011	2012
Antall barn 0-17 med omsorgstiltak i løpet av året	7 115	7 173	7 418	7 750	8 288
- Antall barn 0-16 med omsorgstiltak slutten av året før	5 644	5 798	5 977	6 276	6 609
= Antall barn 0-17 med nye omsorgstiltak i løpet av året	1 471	1 375	1 441	1 474	1 679

3. Gjennomsnittlige oppholdstider

Ut fra tabellene i SSB for omsorgstiltak etter alder og år kan man forfølge omsorgsovertakelser for barn født i et gitt år.

Tabell 6: Gjennomsnittlig oppholdstid, gjennomsnittsalder, sannsynlighet for å bli værende, for omplasserte 0-2åringer født i 2003 til 2010, etter [1].

Barn født i	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Antall	140	149	186	162	212	205	222	265
Samlet oppholdstid	220	238	293	224	344	334	366	453
Gj.oppholdstid	1,57	1,60	1,58	1,38	1,62	1,63	1,65	1,71
Gj.alder	1,02	0,95	1,00	0,99	0,91	1,07	0,99	1,00
Sannsynlighet for å bli til fylte tre år	0,79	0,78	0,79	0,69	0,78	0,84	0,82	0,86

Jeg beskriver tallene for årgangen født i 2010, i siste kolonne.

Antall barn er antall nye omsorgsovertakelser fra de er født frem til de fyller to år, altså fra 2010 til 2012. Nye omsorgsovertakelser er beregnet som i kapittel 2.

Samlet oppholdstid er summen av alle barn i den aktuelle årgangen som hadde et omsorgstiltak slutten av året 2010, 2011 og 2012, altså 0-åringer i 2010, 1-åringer i 2011, 2-åringer i 2012. Et barn som ble omplassert som 0-åring og er sammenhengende under omsorg frem til det fyller tre (i 2013), blir da telt tre ganger: slutten av 2010, 2011 og 2012. Samlet oppholdstid har en direkte sammenheng med kostnadene forårsaket av omsorgsovertakelser i generasjonen født i 2010. Dette tallet har fordoblet seg fra barn født i 2003 til barn født i 2010.

Gjennomsnittlig oppholdstid er samlet oppholdstid delt på antall barn. Også dette er generelt økende. Altså, ikke bare antall barn tatt i en generasjon øker, men også deres gjennomsnittlige oppholdstid. De påfølgende tallene forklarer hva som har innflytelse på gjennomsnittlig oppholdstid.

Gjennomsnittsalder ved omsorgsovertakelse i perioden fra de er 0 til de er 2 er nokså konstant, nemlig 1. Det tyder på at det tas omtrent like mange 0-åringer som 1- og 2-åringer i denne årgangen. Det er altså ikke det som forårsaker økningen i gjennomsnittlig oppholdstid.

Sannsynligheten for å bli værende er gjennomsnittlig oppholdstid delt på summen av maks oppholdstider i perioden til barna fyller tre. For en omplassert 0-åring er det tre år, for en omplassert 1-åring er det 2 år, for en omplassert 2-åring er det 1 år. Summen av disse tallene over alle barn er maks oppholdstid. Hvis hvert enkelt omplassert barn blir værende til det er tre, så er gjennomsnittlig oppholdstid lik maks oppholdstid, og sannsynligheten for å bli værende er lik 1. Som man ser, er denne sannsynlighet økende, mot 1.

Økningen i oppholdstid kan altså sies å være forårsaket av at flere og flere barn, når de blir tatt før de er fylt tre år, blir værende til de er fylt tre år. Dermed øker også sjansen for at de blir værende til de er 18 år. Hvis tendensen med flere omsorgsovertakelser blant små barn, og lengre oppholdstider fortsetter i påfølgende årganger, vil vi se en formidabel kostnadsøkning, en knapphet på fosterfamilier, og mange tragiske skjebner blant foreldre som aldri fikk tid til å vise sin omsorgsevne.

På grunn av manglende tall var det ikke mulig å forfølge en hel årgang i en 18-årsperiode.

4. Årsaker for tiltak

Tabell 7: Årsaker for tiltak for nye barn 0-17 år, etter år [1]. Absolutte tall og økningsfaktor fra 2008 til 2012.

	2008	2009	2010	2011	2012	økning
Nye barn med tiltak	11 461	12 386	13 231	13 695	13 583	1,19
Vanskjøtsel	65	84	79	123	91	1,40
Fysisk mishandling	209	307	304	502	510	2,44
Psykisk mishandling	78	143	155	212	269	3,45
Seksuelle overgrep/incest	69	77	94	112	139	2,01
Foreldres somatiske sykdom	140	227	241	254	192	1,37
Foreldres psykiske lidelse	988	1 416	1 470	1 622	1 633	1,65
Foreldres rusmisbruk	684	892	1 124	1 155	1 082	1,58
Foreldres manglende omsorgsevne ellers	817	1 022	1 231	1 231	1 467	1,80
Foreldre døde	51	74	78	55	59	1,16
Kriminalitet hos foreldrene	51	63	86	78	93	1,82
Vold i hjemmet	473	640	831	958	1 157	2,45
Barnet funksjonshemmet	131	146	142	156	135	1,03
Barnets psykiske problemer	349	412	462	473	549	1,57
Barnets rusmisbruk	134	136	157	134	156	1,16
Barnets atferd (sosialt avvik, kriminalitet)	1 683	1 493	1 532	1 371	1 266	0,75
Forholdene i hjemmet, særlige behov	5 836	6 570	7 056	7 416	7 370	1,26
Annet grunnlag	1 917	2 472	2 642	2 594	2 731	1,42
Uoppgitt grunnlag	227	14	11	8	4	0,02
Sum alle grunnlag	13 902	16 188	17 695	18 454	18 903	1,36

Grunnlagene for tiltak er oppgitt for "nye barn" i alderen 0-17 år for hjelpe- og omsorgstiltak samlet, etter [1]. Det var ikke mulig å hente ut årsaker for omsorgstiltak alene. Et tiltak kan ha flere årsaker. Derfor er summen av alle grunnlag større enn antall nye barn.

En typisk årsak for hjelpetiltak i hjemmet er "forholdene i hjemmet, særlige behov". Den har også den høyeste andelen. Mishandling av barn fører nokså sikkert til en omsorgsovertakelse, mens foreldres atferd kan gjøre det. Barnets atferd og underkategorier kan gi grunnlag for omsorgsovertakelse, når foreldrene ikke kan dekke dets særlige behov. Barnets atferd, spesielt dets rusmisbruk, kan også gi grunnlag for et frivillig tiltak utenfor hjemmet.

Alle kategorier for barnemishandling (vanskjøtsel til seksuelle overgrep) oppviser en økning langt større enn økningen i barnebefolkningen (1,02). Også problemer hos foreldrene øker mer enn befolkningsveksten og mer enn summen av alle grunnlag. Her finner vi noen av de mest tallrike kategoriene. Vold i hjemmet er en kategori som ble innført i 2007. Den har hatt en formidabel økning, kanskje fordi politiet oftere varsler barnevernet ved meldinger om bråk i hjemmet. I hvilken grad vold i hjemmet utløser en omsorgsovertakelse, kan ikke leses ut av statistikken. Om tilbakegangen av kategori "barnets atferd" skyldes færre barn med atferdsproblemer eller endret bruk av årsakene, vet jeg ikke.

5. Barn og unge med innvandrerbakgrunn

Tallene i dette kapittel er tatt fra en utførlig rapport av SSB [3] med tall fra årene 2004 og 2009.

Tabell 8: Barn med tiltak slutten av året etter innvandrerbakgrunn og omsorgs/hjelpetiltak for årene 2004 og 2009 per 1000 barn 0-17 år. Etter tabell A10 fra [3].

	Alle		Barn uten innvandrerbakgrunn		Innvandrerbarn		Norskfødte med innvandrerbakgrunn	
	2004	2009	2004	2009	2004	2009	2004	2009
Antall 0-17år	1 088 033	1 109 156	1 000 847	985 859	34 223	49 692	52 963	73 605
Barn med tiltak	24,3	29,3	22,8	26,5	56,8	67,5	30,5	41,4
- Hjelpetiltak	19,0	23,4	17,5	20,6	50,1	58,8	27,4	37,1
- Omsorgstiltak	5,3	5,9	5,4	5,9	6,7	8,6	3,1	4,3

Innvandrerbarn er barn som ble født i utlandet (1.generasjons-innvandrere). Norskfødte med innvandrerbakgrunn er barn som ble født i Norge av innvandrede foreldre, altså 2.generasjons-innvandrere. Barn av ukjent alder med tiltak er trukket ut, derfor er tallene litt lavere enn i Tabell 3 for 2009.

Innvandrerbarn er overrepresentert ved både hjelpetiltak og omsorgstiltak, med en økning fra 2004 til 2009. Norskfødte med innvandrerbakgrunn er underrepresentert ved omsorgstiltakene.

Tabell 9: Barn 0-22 år med tiltak i løpet av året 2009 etter innvandrerbakgrunn og grunnlag for tiltak. Tall per 1000 barn 0-22 år. Etter Tabell A6 fra [3].

	Alle	Barn uten innvandrerbakgrunn	Innvandrerbarn	Norskfødte med innvandrerbakgrunn
Antall 0-22 år	1 426 284	1 267 369	76 815	82 100
Barn med tiltak	32,6	29,1	66,8	50,6
Vanskjøtsel	0,4	0,4	0,6	0,3
Fysisk mishandling	0,6	0,4	3,5	1,9
Psykisk mishandling	0,3	0,2	1,7	0,5
Seksuelle overgrep/incest	0,2	0,2	0,4	0,1
Foreldres somatiske sykdom	0,5	0,4	0,7	0,7
Foreldres psykiske lidelse	4,0	3,7	5,3	5,9
Foreldres rusmisbruk	3,4	3,6	0,9	1,4
Foreldres manglende omsorgsevne ellers	5,2	5,1	6,5	6,0
Foreldre døde	0,3	0,3	1,1	0,3
Kriminalitet hos foreldrene	0,1	0,1	0,2	0,3
Vold i hjemmet	0,9	0,5	4,0	4,2
Barnet funksjonshemmet	0,6	0,6	0,7	0,8
Barnets psykiske problemer	0,9	0,9	1,4	0,7
Barnets rusmisbruk	0,5	0,5	0,5	0,2
Barnets atferd (sosialt avvik, kriminalitet)	3,9	3,6	7,0	3,8
Forholdene i hjemmet, særlige behov	15,8	14,0	30,9	28,5
Annet grunnlag	5,7	4,6	19,6	8,2

Kolonnen "Alle" teller også barn med tiltak med uoppgitt innvandrerbakgrunn. Det er bare 329 barn.

Innvandrerbarn er overrepresentert ved nesten alle grunnlag, og spesielt mye i kategoriene psykisk og fysisk mishandling og vold i hjemmet. Fra Tabell 7 kunne man avlese at nøyaktig disse kategoriene økte spesielt kraftig også i årene 2010 til 2012. Det spørs om de senere års økning hos alle former for vold skyldes innvandrerforeldres tilpasningsvansker til norsk oppdragelsesstil, motvilje mot "norske" foreldrekurs, eller kulturelle misforståelser.

Barn med innvandrerbakgrunn er underrepresentert ved både egne og foreldres rusmisbruk. Dette er den positive bieffekten av utenlandsk oppdragelsesstil.

Kategorien "Foreldre døde" inneholder mindreårige asylanter uten foreldre. Det er naturlig at innvandrerbarn er overrepresentert her.

Barn med innvandrerbakgrunn mottar spesielt mange (hjelpe)tiltak på grunn av forholdene hjemme. Samtidig er de også kraftig overrepresentert ved sosiale avvik og kriminalitet. Det virker som om norske myndigheter overlater innvandreres problemer til barnevernet.

6. Hvordan går det med barna

Clausen og Kristofersen [4] gjennomførte en studie som koblet registrerte data for alle barnevernklinter i perioden 1993 – 1999 (som ble voksne før 2000) med deres data for sosialhjelp, utdanning, inntekter, mottak av sosialhjelp, arbeidsledighet og tidlig død noen år senere. De sammenlignet resultatene med en tilfeldig valgt gruppe unge voksne med omtrent samme alder og kjønn som ikke var barnevernklinter. Et typisk eksempel på utfallet er i neste tabell.

Tabell 10: Utdanning per 2005 (de over 25 år) etter type plassering i perioden 1993 – 1999, i prosent (Tabell 5.4 og 5.5 i [4])

Type plassering 1993-1999	Videregående 1 eller mindre	Videregående 2	Høyskole/ universitet	Antall
Barne- og ungdomshjem	77,1	19,2	3,7	1483
Institusjoner	77,1	18,8	4,1	825
Beredskapshjem	72,5	23,6	3,8	652
Forsterket fosterhjem	71,5	23,1	5,4	736
Bare tiltak i hjemmet	65,9	27,7	6,4	4526
Familieplassering	56,7	34,5	8,7	904
Vanlig fosterhjem	56,7	34,1	9,2	2056
Alle tiltak	65,8	28,4	5,8	16439
Sammenlikningsutvalget	20,4	39,7	29,9	14422

Videregående 1 er de som ikke fullførte mer enn 12 trinn av den vanlige skolegangen. Videregående 2 er de som fullførte videregående i 13 eller 14 trinn, men ikke gikk på høyskole eller universitet.

Barnevernklinter uansett tiltak faller oftere fra skolen, og tar sjeldnere høyere utdanning enn sine jevnaldrede. De som bare hadde tiltak i hjemmet, har omtrent like dårlige resultater som gjennomsnittet av barnevernklinter. De som ble plassert i vanlig fosterhjem eller hos slekten gjorde det litt bedre enn gjennomsnittet av barnevernklinter, mens de som ble plassert i forsterket fosterhjem og institusjon gjorde det en god del dårligere enn gjennomsnittet av barnevernklinter. Det samme mønster gjentar seg ved inntekter, mottak av sosialhjelp, etc.

Ettervern (dvs. barnevernstiltak etter fylte 18 år) har en positiv statistisk innflytelse på resultatene, ifølge [4]. Det har myndighetene trukket en konklusjon av: Andelen 19-22 åringer med tiltak i løpet av året over hele klientmassen steg fra 5,2% til 7% fra 2005 til 2012 ifølge [1].

Foreldrenes mottak av langtids sosialhjelp har en statistisk innflytelse på den enkelte barnevernklinters resultater ifølge [4]. Men i gjennomsnitt kommer barnevernklintene fra familier med langt dårligere sosioøkonomiske kår enn sammenlikningsutvalget. For eksempel har mødrene mottatt sosialhjelp hos 55,7% av alle barnevernklintene i perioden 1990 til 2005 (fedrene 40,1%), i sammenlikningsutvalget bare 8,1%. Mødrene har utdanning videregående 1 og mindre hos 68,8% av barnevernklintene (fedrene 62,2%), mens hos sammenlikningsutvalget var det 49,6% av mødrene og 35,3% av fedrene. Tabell 10 viser at gjennomsnittet av barnevernklintene som ble voksne før 2000 ligger på samme utdanningsnivå som den gjennomsnittlige barnevernklinters forelder, mens sammenlikningsutvalget har fulgt tiden og fått gjennomsnittlig bedre utdanning. Hvis målet var å bryte overføring av dårlige sosioøkonomiske kår fra foreldre til barn, har barneverntiltakene ikke hatt en overbevisende effekt.

7. Sammenfatning

Antall tiltak øker sterkere enn befolkningsveksten hos barn og unge. Sterkest øker antall omsorgstiltak. Man kan altså ikke si at økt mengde hjelpetiltak ga seg utslag i færre omsorgsovertakelser.

Over halvparten av de nye omsorgsovertakelsene frem til 2010 er akuttvedtak. Det ser også ut som om at en stor andel (nesten halvparten) av barna som fikk akuttvedtak, har hatt et hjelpetiltak året før, dvs. barna var kjente og vedtaket kunne ha blitt fattet på normalt vis. Til tross for etterspørsel etter tallet for nye omsorgsovertakelser og for akuttvedtak har de ikke vært publisert i SSB. Mine tall er basert på egne beregninger og en NoU.

Fra hver årgang har et økende antall 0-2-åringer fått omsorgsovertakelse. Flere og flere av disse omsorgsovertakelsene blant småbarn ser ut til å bli permanente. Dette vil føre til fremtidige økte kostnader for langtidsplassering, og til enda større mangel på fosterhjem.

Blant årsakene for tiltak hos nye barn er det sterk økning i kategorier som var tallrike fra før og som kan gi opphav til omsorgsovertakelse: forhold hos foreldrene, vold i hjemmet og mishandling.

I noen av disse økende kategoriene var barn med innvandrerbakgrunn overrepresentert i 2009. Også blant hjelpetiltak er disse barn sterkt overrepresentert. Det trengs ny statistikk for barn med innvandrerbakgrunn i barnevernet, fordi det meste av økningen i årsak "vold i hjemmet" fant sted etter 2009.

Hvis målet for tiltakene var å bryte overføring av dårlige sosioøkonomiske kår fra foreldre til barn, har barneverntiltakene hatt ingen overbevisende effekt.

Raundalenuutvalget (i rapport [2]) la mye vekt på generasjonsoverføring (kap.3) av fattigdom og dårlig omsorg. Det anbefalte tvungne hjelpetiltak, evidensbaserte hjelpetiltak i form av foreldrekurs (kap.5), intervensjon på grunnlag av gjetninger om foreldrenes fremtidige omsorgsevne (kap.6), og forskning på terskler for omsorgstiltak. Det er bare mer av samme medisin.

Istedenfor å definere barnets behov utfra teori og forskningsønsker, hva med å skaffe seg en oversikt over hva familiene under barnevernet egentlig trenger? Er det virkelig nødvendig med en økende mengde omsorgsovertakelser, akuttvedtak og nå også tvungne hjelpetiltak? Trenger innvandrerfamilier virkelig så mye hjelp, eller trenger de annen hjelp? Kan man løfte familiers sosiale og økonomiske status eller forebygge nedstigning uten å blande inn barnevernet? Når kan man avslutte tiltak og når kan man overlate tiltakene til andre etater? Hva med et forpliktende samarbeid mellom den utsatte familien og alle nødvendige instanser, der familien er med å lage planen?

Referanseliste

[1] Statistisk sentralbyrå (SSB), Statistikkbanken, <https://www.ssb.no/statistikkbanken> → Sosiale forhold og kriminalitet → Barne- og familievern → Barnevern

[2] "Bedre beskyttelse av barns utvikling", Norges offisielle utredninger (NoU) 2012:5, Tabell 6.4

[3] Trygve Kalve, Tone Dyrhaug, Barn og unge med innvandrerbakgrunn i barnevernet, SSB, Samfunnsspeilet 2011/39, <http://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/artikler-og-publikasjoner/barn-og-unge-med-innvandrerbakgrunn-i-barnevernet-2009> Tabell 6 og 10

[4] Sten-Erik Clausen, Lars B. Kristofersen, "Barnevernsklienter i Norge 1990–2005. En longitudinell studie", NOVA Rapport Nr 3/08, http://www.nova.no/asset/3236/1/3236_1.pdf